

פיתוח עמוד שדרה | לחץ חברתי (שעה וחצי)

שם הפעולה הקודמת- דימוי עצמי | אני מי שאני חושב ש...
שם הפעולה הבאה- שיתוף והסתרה | פעולה אינטימית

מטרות

1. עידוד החניכות.ים לחשוב על סולם הערכים שלהם, וללכת בעקבותיו.
2. יצירת שיח לא שיפוטי בנושא לחץ חברתי המעודד חשיבה ביקורתית ועצמאית של כל חניך וחניכה.
3. העמקת הקשר בין לחץ חברתי לדימוי עצמי.

מהלך

1. **מה נשמע? (10 דק')** - כל אחד.ת מחברי הקבוצה אומרים מה שלומם, ומשתפים בדבר שהם עושים כי כולם עושים. למשל- קונים נעליים מסוימות, רואים סדרה מסוימת, שומעים שיר מסוים.
2. **מלך התנועות (10-15 דק')** בבחר לפני הפעילות שני חניכים.ות שישתפו איתנו פעולה, ונבקש מהם להפעיל לחץ על החניך.ה שעליו לגלות מי הוא מלך התנועות. נבקש מהם לזרוק הערות כמו "נו... איך את לא מצליחה", "וואי זה ממש קל! איך אתה לא מגלה כבר" ודברים בסגנון. נבדוק אחר כך איך זה השפיע על הילדים שנכנסו למעגל וניסו לנחש.
3. **סרטון (6 דק')** נציג לקבוצה [סרטון מהתכנית "משחקי המוח"](#) שמציג קונפורמיסטיות (=הליכה לפי הזרם, פעולה לפי דעת הרוב). הסרטון הוא באנגלית אבל לא קשה להבנה, תרגמו לקבוצה אם יש צורך. זה סרטון שחבל לפספס!

4. דיון (15 דק')

- אתם רואים קשר בין משחק התנועות לסרטון?
נפנה לחניכים.ות שנכנסו למעגל במלך התנועות ונשאל:
 - איך הרגשתם.ן במשחק?
 - האם הצעקות של חבריכם למעגל השפיעו עליכם?
נפנה לכל הקבוצה:
 - מה אתם.ן חושבים על הסרטון?
 - הוא מדויק לדעתכם\?
 - יש לכם דוגמא לסיטואציה דומה מחיי היומיום שלכם?
 - איך לדעתכם אנחנו צריכים להתייחס ל"הליכה עם הזרם"?
 - חשוב ללכת עם הזרם או נגד הזרם?
 - מתי כן ומתי לא?

5. הפסקה (5-10 דק')- במידה ומורגש שיש צורך בקבוצה

6. **סיפור הילדים והכפר (15 דק')** נקריא לחניכיות סיפור **(נספח א')**. הסיפור עוסק בלחץ חברתי, ומוביל אותנו לשאלה- כיצד מתמודדים איתו? מה יעזור לנו להתעלם ממנו ולפתח עמוד שדרה?

דיון:

- מה עזר לטורק להמשיך לטפס?
- לדעתכם זה טוב שטורק לא שמע או לא טוב?
- מה היתרונות בזה שלא שמע? מה החסרונות לכך שלא שמע?
- מה אנחנו לומדים מהסיפור? (חשוב להביא שתי נקודות מבט! אחת היא פיתוח עמוד שדרה ואמונה בעצמך השניה היא להקשיב לסכנות, לסמוך על דעתם של אחרים, בטח סמכותיים כמו ההורים שלנו).

7. **חלוקה לזוגות (10 דק')** החניכיות מתחלקים לזוגות שאתם בוחרים, עליהם לספר אחד לשניה על מעשה שעשו בעקבות לחץ חברתי (לטוב או לרע). לאחר מכן תבקשו מהם לספר על פעם שלא נכנעו ללחץ חברתי ומה קרה בזכות/בגלל זה.

8. **סיכום (5 דק')** - איך היה? עם מה אני יוצאת? תובנה מרכזית? מחשבה? וכו'

9. **פינה אישית (15 דק')** חניכה מביאה נושא מעולם התוכן שלו/ה ומעבירה פעילות או פרזנטציה לקבוצה (אפשר גם להנחות דיון בקבוצה) במשך 15 דק'. לאחר סבב ראשון של הקבוצה, אפשר לתת נושא לפינה אישית- סוגיות חברתיות, אקטואליה, מוזיקה, וכו'.

עזרים

- ★ בחירת שני חניכים למשחק התנועות
- ★ סרטון, מחשב, רמקולים, מקרן
- ★ נספח א'

בכפר אחד התגוררו שלושים ילדים בני שנים עשרה. לקראת חגיגות בר-המצווה בעיירה נהוג היה שכל שכבה מתבגרת צריכה להפגין את בגרותה במעשה שידהים את כל בני הכפר. ליד הכפר היה הר גבוה ותלול שאף אחד לא הצליח לטפס עליו. באותה שנה תכננו ילדי הכפר לטפס על ההר, להגיע לפסגתו ולכתוב את שמותיהם על הסלע הגדול שניצב בראש ההר. הם החליטו שמי שיכתוב את שמו על הסלע יוחזר ראשון לנקודת המוצא, יזכה בצלי כבש שמן.

באותו בוקר התכנסו כל בני הכפר בתחתית ההר. רוב האימהות פחדו מאוד ורצו לבטל את האירוע. רוב הגברים טענו שאין לילדים סיכוי ושיהיה מצחיק לראות אותם כושלים בביצוע המעשה. הילדים שעמדו לטפס היו נרגשים ובטוחים בעצמם. ראש הכפר נתן את האות וכל הילדים התחילו לרוץ. בתחילה, השמיעו ההורים קריאות עידוד, אך לאחר כמה דקות הפכו הקריאות לקריאות זהירות והילדים האטו את הקצב. לאחר שכמה מן הילדים מעדו, צעקו חלק מההורים: "תחזרו, תעשו משהו סביר יותר, אין לכם סיכוי, זה סתם מסוכן". כעבור דקות ספורות, ירד הילד הראשון ואחריו ירדו עוד שלושה ילדים. ילד נוסף חזר משום שנפל וכאבה לו הרגל ולאט לאט חזרו כמעט כל הילדים. רק ג'מאל וטורק המשיכו לטפס, ג'מאל היה המהיר והחזק שבילדים ולא וויתר; טורק היה בעל קומה ממוצעת ונטול כישרונות מיוחדים. רבים התפלאו ושאלו את עצמם כיצד הוא מצליח. מעט לפני פסגת ההר הייתה עלייה תלולה מאוד, כל אנשי הכפר פחדו מאוד וצעקו לעבר הילדים שיחזרו. הילדים לא שעו לצעקות, הם ניסו לטפס והחליקו, טיפסו שוב ושוב החליקו.

ג'מאל הסתכל למעלה וחשב "חבל על הזמן – אין לי סיכוי", הוא הסתובב ואמר לטורק 'חבל על המאמץ של שנינו, בוא נלך'. טורק לא ענה, הוא הסתכל למעלה והמשיך לטפס. אחרי צעד אחד הוא החליק למטה ונשרט ברגלו. "אמרתי לך", סינן ג'מאל. טורק לא ענה. "אני הולך", אמר ג'מאל, "אם אתה רוצה להרוג את עצמך אתה יכול להישאר".

ג'מאל ירד אבל טורק נשאר, ניסה כיוון אחר, מצא נקודת אחיזה וטיפס למעלה. נשאר לו שלושים מטרים, הוא טיפס גם אותם, נופף לשלום אל קהל הצופים הרחוק שמחא כפיים למטה והתחיל לחזור. כשהגיע, הוריו חיבקו ונישקו אותו בהתרגשות. ראש הכפר הושיט לו את הפרס ושאל: איך הצלחת במשימה שכולם כשלו בה? "טורק הוציא דף מהכיס וכתב "אני לא מבין מה אתה אומר, אני חרש".